

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1/70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

»Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
«рім неділь і руских свят
» 5¹/₂ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
«л. Домбровского (Хорунцини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Чи польське Коло піде в опозицію?!

(+) На таке питанє може кождий об-
знакомлений з політикою польського Коло
і з внутрішніми відносинами в Галичині
хиба розсміяти ся. Однак хто слідив за
войовничими окликами всепольских і псев-
додемократичних дневників, за змаганями
таких політиків як проф. Гломбінський et
сопр., а навіть за горойженем соймових
послів в минулій сесії, сей міг справді
подумати, що керма політики польської вже
вихопить ся з рук презесови Яворскому,
що так вірно служить правительству, а по-
паде в якісь опозиційні руки.

Отже як-раз тепер львівський допису-
ватель варшавского *Wiek*-у обговорює сї
найновіші напасти всеполяків і демокра-
тів на Яворского і поясняє цікаво ціле
положенє. Варто застановити ся над тим,
пише *Wiek*, длячого Коло польське не
прийде до д-ра Кербера і не скаже єму
прямо: Ексцеленціє, се наші домаганя (і
тут спис їх), або нам всі сповниш, або
зробимо опозицію, обструкцію і т. д., бож
се було би легко нараз все досягнути, чо-
го Коло бажає. Длячого-ж Коло польське
сего не зробить? На се дає *Wiek* таку від-
повідь:

»Кілька тижнів такої опозиції, а бу-
ло би по Колі. Щож для правительства
лекше, як розв'язати парламєнт і віддати
край на поталу радикальних партій і пар-
тийок, котрі себе поборюють обопільно?
А в такім случаю край репрезентований
польским Колом і кількома клубиками, що
між собою перечать ся, стояв би ще даль-
ше на шарім кінці як тепер. Якій обста-
вині завдячує Галичина права польського
язика в урядах, судах, школах і організа-
цію Ради шк. кр.? Цісарским розпоряд-
кам, які можуть бути в одній хвилі від-
кликані за намовою злобного міністра Нім-
ця, так як відкликано язикові розпорядки
для Чех, видані гр. Баденім. Обережно
отже з домаганями «острого тону», бо сей
може відбити ся на народних придбанях
польских в Галичині строгійше, якби мо-
жна навіть подумати. Правда, що Коло не
багато робить для краю (властиво для По-
ляків! — Ред. Русл.), але бодай береже
сего, що Поляки мають і не дасть сего
вкоротити. (Се ми відчули сего року в сой-
мі! — Ред. Русл.). Які-б там не були
в нім струї, всеж таки правительство чи-
слить ся з ним більше, якби числило ся
з розбитими на фракції і фракційки ра-
дикальними послами, яких др. Кербер уміє
дуже зручно угласкати: ехемплум: «цісар-
ско-королівські соціялісти найпокірнійші
мимо грізної постави слуги ц. к. прави-
тельства».

Все те правда і проводирі політичні
та керманічі Коло польського дуже добре
розуміють, що покірне теля дві мамі сє
і хоч нераз нібито удають опозицію, то
всеж таки ідуть під лад правительству і
тим способом удержують свою верховладу
над руским народом в Галичині, яку їм
відали в руки німецькі централісти. Кер-

манічі польської політики дуже добре се
чують і розуміють, що якби віденське пра-
вительство, а з ним і краєве не понирало
їх всею силою, тоді польське Коло змаліло
би до половини і втратило би зовсім свій
вплив і значінє.

Але й тих опозиційних змагань і
окликів всеполяків і псевдодемократів не
треба брати так поважно, як они ніби то
на перший погляд представляють ся. Такі
Гломбінські et tutti quanti роблять лише
задлятого стільки гамору і опозиції проти
дотеперішних керманічів польської політи-
ки, щоби виперти їх з їх становища і вхо-
пити керму в свої руки, а відтак по такій
самій драбинці вихопити ся на становища
секційних шефів або на міністерські фоте-
лі. Др. Кербер дуже добре знає ті відно-
сини і цілу психологію Коло, щоби зля-
кав ся єго опозиції, він знає дуже добре,
що оно все буде на єго услуги, щоби мо-
гло задержати дальше верховладу над ру-
ским народом.

Промова пос. о. Богачевского

в краєвім соймі дня 7. жовтня 1903 при розправі
над звітом шкільної комісії про стан народних
шкіл і учительских семинарій в 1900 і 1901/2 р.

(Конець).

Може скаже хто на свою оборону: що-ж
робити, коли Русини слабо приготовані, то і го-
ді їх пускати. Але власне річ має ся противно!
Поляків хочби яких тупих і неприготованих,
приймає ся, а Русинів, хочби як відличних, від-
палює ся. От сего року при вступнім іспиті в
Тернополи відпалено учеників Бекесевича і Ба-
воровского, тернопільских міщанських хлопців,
що скінчили в відзначенєм VII класу виділову,
або Лучку, що скінчив III класу гімназьяльну, —
натомість попринимано Поляків з укінченою 3.
класою школи народної!!! Учителям семинарія в
Тернополи Сроковскому і Турецкому досять по-
бачити при вступнім іспиті свідокство шкільне
написане по руски, щоби дотичного ученика сей-
час спалити!

Директор учительської женьської семинарії у
Львові не хотів прийняти до рускої школи вправ
доньки Стедика длятого, що она мала метрику
обряду латиньского, а другу дівчину лат. обряду
Катерину Грициняківну, вписану до рускої шко-
ли вправ, переніс сам, без відома родичів, до
польської школи; колиж мати приходила рекла-
мувати свою дитину, він не допускав єї до себе!

В Перемишлі учителька, Шаловска заказу-
вала ученицям-Русинкам молити ся по руски.
В Станиславові учитель Адамос на 22 Русинів
з 2-ого року семинарії перепустив на 3-ій рік
тільки 8. Сей пан називає руских учеників в
клясї гайдамаками і каже: „Wasz tylko brać po-
że i iść na Sicz“.

В Самборі учитель Жеребецкий (П. То-
машевский: *Rodonity Rusin!*) коли звінок за-
дзвонив по годині науки, пустив перед учени-
ками такий дотеп: Коли семинар в Самборі у-
траквістичний, то і звінок повинен по утракві-
стичному звонити. Якже тепер задзвонив? спи-
тали зацікавлені ученики. „По польску!“ відпо-
відає пан педагог. „А якже було би по руски?“
питають ученики. „Кві-кві-кві!“ — заквичав пан

учитель, вдоволений, що єму коштом руского
народу удав ся „польський дотеп“.

Так то, мої панове, виглядає той ославлен-
ний ваш утраквізм і так то тиглядають ті ви-
шукані ваші педагогі! Таким то людям ми ма-
ємо повірити свою молодіж, наш цвіт, нашу
надію!

Wie die Alten sungen, so zwitschern die
Jungen. В приватнім семинарі женьским Ленарто-
вича в Станиславові учениці Польки атакують
свої товаришки Русинки слідуючими словами:
„Wasza mowa jest prosta chłopska, nieprzydatna do
literatury. Jeżeli bym poszła na posadę między Ru-
sinów, to nie uczyłabym po rusku za żadne pienią-
dze. Wasza literatura nudna, mówi tylko o chłopach.
Szewczenko był chłop i pisał wiersze tylko o chłop-
pach. Wskaż mi takich autorów, jak Mickiewicz,
Słowacki... Ty kłamiesz, że tutaj jest Ruś. Skąd?
jeżeli tutaj jest Polska. Naród polski uratował ruski,
boby ich Moskwa tak zgniotła, że dziś śladu by
z nich nie było. Rusini nie znają się na delikatności,
służą u żydów...“ і т. д. — Ті самі учениці виго-
товили меморіял до краєвої ради шкільної, що-
би їх увільнила від науки руского язика. А пре-
цінь ті самі учениці може за місяць, може за
два дістануть посади в руским селі з рускою
викладною мовою і чи руска дїтвора має бо-
гато від них скористати, а руске населєнє має
бути з них вдоволене?..

Додавши до всего того, що мимо нашого
торік протесту ви таки видвигнули кс. Волча на
посаду утраквістичного семинарія учительского
у Львові; що тепер зов, як ходить чутка, ви
ославленого інспектора Альойзя Шашка, котрий
по руски ані коми не знає, маєте перенести із
Живця до Нового Санча, де є третина руских
громад; що коли ми вам торік пригадували пе-
реддворічну ухвалу соймову що до заложєня
утраквістичного семинарія женьского в Коломиї,
ви у відповідь на се ухвалили аж два семинарі,
але в західній часті краю, польські, що коли ми
вам торік випоминали склад комісії екзаміна-
ційних для учителів шкіл народних і виді-
лових, то у відповідь на се при іменованю но-
вих комісій тут у Львові нікого з Русинів не
заіменовано ані председателем, ані заступником
председателя жадної з тих 6 комісій — то бу-
дете мати повяте, чи правдою то є, що за ва-
шою намовою сказав др. Кербер, що сей сойм
не обвитий ватою і що міжнародні відносини
наші поліпшають ся і наперед поступають?..

А тепер на закінченє ще одно слово до п.
віцепрезидента краєвої ради шкільної. Два роки
тому при обв'язю урядованя виголосив п. віце-
президент, як подала урядова «Газета Льво夫ка»,
слідуючі слова: »Друга засада, котра своє жере-
ло має в традициях вашої ради, то переконанє,
що краєва рада шкільна не лиш має бути для
учительства і для народа тою властиво, яку о-
свєчує авреоля найвищої поваги в справах пу-
бличного вихованя, але котра повинна бути учи-
тельству печаливою матірю, що розуміє і відчу-
ває єго долю й недолю, єго потреби й бажаня,
котра пильнуючи точности в повненю обовязків,
твердої обьективности суду без огляду на націо-
нальність, має однако отворене серце для всіх
робітників на тяжкім ниві публичного вихованя“.
— Хотяй Русини не одну вже чули красну бесі-
ду, а потім мало наступало дїл, все таки до
слів нового п. президента Русини мали право
прикладати більшу вагу і більші з них снувати
надії, бож в тій самій бесіді заявив п. віцере-

зидент, що в противником всіляких фраз... На жаль однак треба сказати, що і ті слова лишалися тільки фразами і розчарували цілковито Русинів... Ми знаємо, що шкільництво галицьке вже від самого початку, т. є від часів ери Голуховського стало стайнею Авгія, котру не хтобудь і не так скоро потрапив би вичистити і на європейський лад устроїти. Всеж таки за тих два роки можна було хоч початок зробити і свою добру волю показати. А то ми і сего не видимо. Відносини не тільки поліпшилися, але погіршилися... Пан віцепрезидент, хоч сам добрий чоловік, єсть оруддям в руках других, єсть органом виконавчим всіляких невидимих ворожих нам сил. Дятого кличемо: Caveant consules! Не доводіть руского народу до крайности і розпуки! А поки-що ми анї президентова краввої Ради шкільної довіря виразити анї того справоздана до відомости привяти не можемо. (Брава і оплески).

Два посольські звіти.

Дня 12. с. м. ставав б. пос. др. Могильницький перед своїми виборцями в Рогатині. Збори були величавою демонстрацією проти галицько-польських верховодів, що своїм поведенням приневолити руских послів зложити мандати.

На зборах явилось до 5.000 людей із всіх веретв нашого народу. Сільський нарід явився в нечуванім доси числі і з великим ентузіазмом витав д-ра Могильницького, коли він отвірав віче та в імени всіх руских послів дякував за слова признання і одобрення народом поведень руского клубу в соймі.

Опісля відбув ся вибір президиї, до якої ввійшов о. декан Городецький яко голова, о. Вол. Филиповский яко заступник голови, а оо. Юрчинський і Кудрик яко секретарі.

По виборі президиї забрав слово др. Могильницький, аби здати звіт в посольської діяльности. Бесідник пламенними словами подав начерк праці руских послів в соймі та всі заходи, які стреміли до поліпшеня незавидної долі руского народу в Галичині. Однак ті заходи паралажувала польська більшість. Під прапором згоди і спільної праці — говорив бесідник — отворено сесию соймову. Під таким вражінем бодай рускі послі вступали до сойму, тим більше, що на се вказував прецеденс, який відіграв ся перед саміснїм почином сесії соймової. На приїзд цїсаря візвані послі рускі явились у монарха і тут

передовсім пос. Барвіньский почув з уст цїсаря, що справа рускої гімназії в Станиславові буде для Русинів корисно полагождена, бож сїй справі прихильний намісник і маршалок краввий, ба що більше — і самий Відень. Здавалось, що дійсно бодай деякі желаня руского народу будуть сповнені і то тим певнійше, що при отвореню сесії забрав голос намісник і між иншим звернув ся до руских послів, почитав їх перший раз з трибуни намісника руским словом і запевнив, що буде стояти на основі законної справедливости. Одним словом, здавало ся, що коли найвищі чинники в краю зобовязались до справедливости, то тим самим вдоволять нашим потребам. Особливо в особі намісника ми могли покладати надїю на справедливе поведене, бо чоловік се розумний, магнат і незалежний, отже і рускі послі приймили его заяву з иншим признанем.

Дальше др. Могильницький представив по черзі всі соймові справи, при яких рускі послі забрали голос. Обговорив справу відкиненя соймом станиславської гімназії, подав перехід дебати над станом народних шкіл, над бюроми посередництва праці, та вказав, як сойм визнаваючо трактував всі домаганя руских послів.

Звіт д-ра Могильницького привитали зібрані невмовкаючими оплесками, почім єму і всім руским послам сепаратістам ухвалено заяви признання і порішено однодушно піддержувати его кандидатуру при найближчих виборах.

Із Станиславова пишуть нам: Вчора складав ту п. Гурик посольський звіт в присутности понад півтора тисячки виборців з цілої Станиславщини. Зборам проводив о. Барш з Угринова; его заступником був б. посол Барабаш, а секретарем акад. Олесницький. П. Гурика привитано гримкими оплесками і окликами «славно». В звіті представив пос. Гурик кривду, які польський сойм заповідяв рускому народови. Між иншими згадав про справу рускої гімназії в Станиславові і заявив, що рускі послі були приневолені покинути сойм супроти так ворожого поведень польських послів. Слова п. Гурика, в яких висказав признане і подяку Є. Е. Митрополитови, прийняли зібрані гримкими оплесками.

Опісля промовляло ще багато присутних, в кінци ухвалено однодушно висказати признане послам з руского соймового клубу, а з окрема щару подяку Є. Е. Митрополитови Шенцицькому. В другій резолюції ухвалено поставити і нонирати знова кандидатуру п. Гурика на посла

з станиславського округу. Збори покінчили ся відсьпіванем народних инів.

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Галактіона муч. рим.-кат. Оттона. — В четвер: руско-кат. Павла еп., Клявдія; рим.-кат. Єлисавети.

— **Заяви признання руским послам.** З Перемішлян: В імени народної організації перемішлянського повіта і нараївського деканата подаю до оповіщеня, що всі ми солідаризуємо ся з поведенем руских послів в соймі львівським і прилучаємо ся до ухвал, які запали на вічу львівських Русинів по сесії наших послів. — о. А. Тавчаковский.

Від клиру деканату кудринецкого одержав п. др. Олесницький слїдуєче письмо: Честь і Слава Вам! В Ваші руки складаємо подяку для клубу руских послів за неустрашиму оборону прав руского народу! Не пропаде ся справа, котра має таких борців! За Вами весь народ; а гаката най ще гірше люють ся і скаженіє — та тим лиш прїспішить нашу побіду! Минули ті часи, коли ми були прошаками; — пора нам стати господарями у власній хаті і взяти, що нам належить ся. — Клир деканату кудринецкого, зібраний на соборчику деканальним в Балинцях, дня 5. падолиста 1903. р.: *Із Ганкевич, наст. дек-у кудр. і сов. єписк. Консист. о. Ник. Курилович, Іларій Алексєвич, парох в Нїврі. П. Коцуба, парох в Висічки. І. Курчинський, сотр. Борщева о. Ник. Сваричевский, парох в Залісїю. Сидір Ганкевич, сотрудник з Мільниці. Йосиф Флорчук, завідатель Шупарки. Я. Сербинський, парох Кривча гор. Н. Совецький, парох Івана пустого. М. Проскурницький, парох в Бабинець. о. Володимир Яворский, експозит з Колодрібки. А. Капустинський з Горошова.*

— **Пожарну філію „Сокола“ в Щитівцях,** залїцицького повіта, засновано на статуті „Сокола“ у Львові. Намісництво затвердило вже статут.

— **Мила пам'ятка.** Чеські Соколи з Праги прислали голові львівського „Сокола“ п. Альфредови Будзиновському на спомин золоту аграфку з монограмом „Сокол“, викладанім чеськими гранатами. Ся цїнна і на причуд гарна пам'ятка є заборуюкою дружних зносин між нашим а чеським Сокольством, скріплених в часі остатного побуту чеських Соколів в нашій місті.

— **Протест проти нападист „Галічанїна“.** З міста пишуть нам: Від часу, коли ректор дух. семинарії о. Хомишин розв'язав «кружок руских студентоф богословїя», почав православний „Галічанїн“ метати низькі клевети на цїлий семинар, а головню на его заряд. В своїх ложних денунціяціях „Галічанїн“ не знає міри, як взагалі цїле кацацтво живе лише ложню і клеветами. Перед кількома днями сей московський орган замістив новинку під заголовком „Политическое агенство в духовной семинарії“, в якій закинув, що настоятелі семинарії впровадили насильне оподатковане питомців народними мар-

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

(Дальше).

Хоршї перебув кризу. Через два дні стан його не будив вже ніякої небезпечности. Мати й дочка приїхали до дому до мене, щоби подякувати мені. Господи, що се була за подяка!

— Докторе, голубчику! Дорогий! — в екстазі твердила мати. — Чи розумієте ви, що ви для мене зробили?... Ні, ви не зрозумієте! Господи, як мені вам сказати?... Коли я вмирати му, в думці в мене ви одві будете! Ви не знаєте, я дала обіт Скорблячій Божій Матери... Як мені вам віддячити ся, я на віки вашою довжницею!... Доктор!... Простіть!..

І вона хапала мої руки, щоби поцілувати їх. Катерина Олександровна, всьміхаючись своїми гарними, сумними очима, палко стискала мою руку обома руками. А я — я дививсь в очі обом жінкам, що сияли такою вдячністю, і мені здавалось, що я ще бачу в них щезаючий відблеск сеї неависти, з якою сї очі дивились на мене перед трема днями.

Вони пішли. Я знов узяв ся за перерване їх приходом читане. І нараз я помітив, який байдужний я став до всіх їх подяк; немов понад душею проліс ся скучний вихор слів, порожних, як луска, які після себе не лишили нічого в душі. А я колись уявляв собі, що подібні хвилини — «нагорода», що се — «світле промінє» в темнім і тяжкім житю лікаря!.. Яке-ж

се світле промінє? За ту саму працю, за таке саме горяче бажанє, спасти хлопця — мене стрїнула би одна ненависть, колиб він умер.

До сеї неависти я потрохи привик і став байдужним. А несподіваним наслідком сього була й велика байдужність до вдячности.

Щораз більше я почав перекуснуватись, що і взагалі треба передовсім виробити в собі глибоку повнісїньку байдужність до чувств пацієнта. Инакше двайцять разів зійдеш з ума з розпуки і нудьги.

XVIII.

Так, не треба нічого приймати близько до серця, треба стояти понад страданями, розпукою, неавистю, глядіти на кожного хорого, як на невміняемого, який обидити тебе не в силі. Коли виробить ся таке відношенє — і я з холодним серцем піду до того машинїста, про якого я оповідав в попереднім розділі, то мене не спинить коло порога думка про незаслужену неависть, що же мене там. І часто, часто приходиться ся казати собі: «треба виробити собі байдужність». Але се так тяжко..

Недавно лічив я одну молоду паню, жінку урядника. Чоловік її, з нервовим, інтелігентним лицем, з дивно тонким голосом, приїхав по мене і сказав, що в жінки його, здаєть ся дифтерит. Я оглянув хору. В неї показалося лише прищове запаленє мїгдалків.

— Чи се небезпечна недуга? — спитав чоловік.

— Ні. Найправдоподібнійше, через день — два перемине, хоч, правда, може витворитись ропень.

І справді через два дні в лівім мїгдалку став образуватись нарив.

— Чому се? Чому нараз почало наривати? — цікавив ся чоловік.

Чому? Неначе на таке питанє може хто небудь відповісти!..

І муж і жінка відносились до мене з тим любим довірем, що таке дороге лікарєви і так підносить його духа; кожду мою ординацію вони виконували з незвичайно поважною точностю й старанністю. Хора через пять днів сильно терпіла і з трудом могла розмикати уста і ликати. Я розтяв ропень, який опав, а хора почала швидко видужувати, однак лишив ся біль м'язів з обох боків шиї. Я почав деленько масувати шию.

— Як ви се мягко і ніжно робите! — сказала хора, червонїючи і всьміхаючись. — Справді я рада би цїлий час бути хорою, щоби лише ви мене лічили.

Кождий раз, після їх навязливих запрошень, я лишав ся в них пити каву і просиджував годину-другу; для мене самого було се мило, так приязню і з любовю відносивсь вони до мене.

Днів через два в хорої появил ся біль з правого боку глотки і температура знов піднялась.

— Ну, що? — запитав мене занепокоєний єї муж.

— Мабуть і на другім мїгдалку витворюєсь ропень.

— Господи, єще! — промовила хора, опустивши руки на колїна.

Чоловік єї широко розплющив очі.

— Але від чогож се? — здивовано спитав він. — Здаєть ся, все роблено, що треба!

ками. А дальше в своїй безличності робить сей орган уваги, що об. настоятелі ліпше зробили би, наколиб винайшли „злодія“, що викрав акт кваліфікаційний о. Семіонова, та „щоби в семінарію не впускали жєнщин“. Сей підлий папквіль повторили, розуміє ся, посестри „Галічаніна“ — польські газети. Клевети „Галічаніна“ обурили до живого не лише питомців дух. семінарії, народовців, але і москвофілів. Оновді в тій справі відбули ся в семінарії збори, на яких загально признано, що „Галічаніна“ як орган редагований людьми з професії православними, не має найменшої компетенції мішати ся в справу католицької інституції, якою є семінарія. Вкінці ухвалено дві резолюції такого змісту: „Лож єсть, немовби в духовній семінарії існував примусовий податок в формі народних марок, а правдою є, що такий податок як добровільний існує“ і „слова що-до „вводження жєнщин“ пятає богословска молодіж як підлу клевету, вимірену виключно на скомпромітованє руско-католицької інституції в очах своїх і ворогів“. — Сї дві резолюції підписала в імена всіх богословів президія загальних зборів, між ними двоє твердих: Балюта і Козак. Дальше всі богослови (а виімкою пятаєх москвофілів) підписали декларацію з протестом проти підлих клевет „Галічаніна“, яку мали єму доручити (за богато чєсти для „Галічаніна“ — Ред.). — Сї ухвали і декларація зборів є доказом, що пора „Галічанінові“ перенести ся у „Св. Суздаль“.

— **Прантичний курс науковий** для касирів і членів заряду Спілок опадности і позичок уряджує з припоруєня краєвого виділу бюро патронату для кас Райфайзенівських. Сей курс відбуде ся у Львові в часі від 7. до 19. грудня с. р. Незаможні кандидати представлені Зарядом або основателями Спілок опадности і позичок можуть одержати підмоги на кошти подорожжя і удержання по 50 К. Подана належить вносити найпізнійше до 28. надолєста с. р. до бюро патронату в краєвм виділі.

— **Поляки між собою.** Органови „вшехпольского влосцянина з под Грудка“ досолив вчєрашний Dziennik polski, який впрочім в тактиці супроти Русів нічим не ріжнєть ся від Slow-a p. Вчєрашний Dziennik p. під заголовком „Обурююще...“ подає отєю новинку: „Хтось, що сказав свого часу, „що людска злоба не має границь“, мусів бути глибоким мислителем, а та лиха сторона людского сердца і душі глибше на жалє і ширше ся чим раз більше в нинішній суспільности. Сумно, коли злоба діткне особу, гірше, коли зачіпить о родину, небезпечно, коли упаде на край або державу, але найстрашнійше, коли своєю затроєною ідию задрє зубом тих, котрі в цілій своїй снїжній невинности і чистоті душі та сердца несуть з дитинною наївностию і вірою через край „Slowo“ великої правди, правди всевеликої, всемудрої, всеєдиної! І отсе — тих сучасних пророків, котрим наша потомність буде ставити статуї та святині і буде гордити ся ними аж до кінця свїта, ото як раз тих апостолів досягнув нині дикий, страш-

Я пояснив йому, що запобігти сьому було неможливо.

— Ах, тв, моя бідна Лєсо! — нервово скрикнув він. — Знов, значить ся, все треба починати наново.

І в його голосі ясно забрєніла ворожа для мене нота.

Ропєнь дозрівав дуже повови, не вважаючи на те, що я аж двічі єго легко прорізував. Знов хорій нагнало шию й знов вона нічого не могла лєкати. Я бачив, як муж і жінка що день, то все зимнійше зустрічають мене, як чим раз то більше витворює ся атмосфера якогось омерзєня до мене. Тепєр мені тяжко було йти до них, тяжко було оглядати хору, що немовби з досади мовчала, і давати приписи єї мужови, що слухав мене, стараючись не дивитись мені в очі. Разом з сим в них зявилась в відношеню до мене якась прибільшена, перєсадна ввічливість, ясно відчувалась недовіра й гвидливість до мене, але те й другє старанно ховали она під сею ввічливостю, яка відбирала мені можливість, поставити питанє просто і відрєчьсь від дальшого лічєня. Та в самій річи єє й не було недовірем: я просто був символом і товарином терпєня, що всім обридло і всіх стомило і, як персоніфікація сього терпєня я став ненависним і немилым для них.

Хора наконєць видужала. Ми попрощались на позір дуже гарно; але коли через тиждєнь я зустрів ся з чоловіком в фєс театру, він нараз став заклопотаним і відвернувшись, швидко пройшов поуз мене — немов не помітивши мене.

(Дальше буде)

ний зуб людської злоби! Отже для неї немає нічого святого? — мусить нині запитати кождий, прочитавши отсей віршик разом з нотаткою, яка попереджає єго:

Z chłopskiego serca. Jeden z przyjaciół naszego pisma nadesłał nam wiersz, napisany przez włościanina D. P. z pod Gródka, wiersz przeniknięty głębokiem uczuciem narodowem i szerszą myślą o dzielnicach zakordonowych. Dla charakterystyki zaznaczę należy, że pod utworem autor podpisał się jako „włościanin wszechpolski z pod Gródka“. Przytaczamy utwór ten w całości:

Pomocy!

Cisza zaległa polskie nasze siola —
Okropna cisza — znak wróždy złowrogiej;
Plemię tam polskie w siermiędze ubogiej
O pomoc braci zwoich starszych woła.
Litości żebrze, bo wróg nasz zuchwały
A taki nędzny — nienawistią zjeje,
Karczemnem słowem kazi polskie dzieje,
Tocząc bluźnierstwa na dni polskiej chwały...
O, kiedyż wstaniesz, Polsko, dasza święta,
Z łóża niedoli, ukarzesz tyrana,
Łamiąc na wieki niewoli kajdany?
O, kiedyż zerwiesz cierpliwości pęta?
Do Ciebie, Matko, żałośnie wzdychamy,
Zbudź w piersiach braci mocniejszej ochotę
Iść na tę wielką obrony robotę —
Edenu wolności otworzyć bramy!..

Jak na zbawienie — my na was czekamy!

Прочитай тепєр, ласкавий читателю, — пише Dziennik — підчеркнені початкові букви кождої стрічки з гори на долину... і болїй разом зі мною над редакцією „Słowa polskiego“, котра упала жертвою тої людської злоби, що не перебирає уже нині в середниках! Болїй і розідри одїж, бо вже мусить бути близький кінець... „вшехсвєтє“, коли вже навіть „вшехпольскі хлоп“... сьміє кєнкувати собі із „вшехпольского слова“.

— **Вшехпольскі дефравдант.** Перед кількома днями утік зі Львова оборонець в справах карних др. Януш Онишкевіч, натягнувши перед тим богато знакомих на грубі квоти. Онишкевіч покинув жінку у Львові і з якоюсь своєю любовницею мав виїхати до Америки. Видко, що на нічо не придала ся рекляма і захвалюване, яким Słowo polskie витало отворєне канцєлярїї д-ром Онишкевічом, і поручало єго як „свого“.

Зі Львова пропав ще другий вшехпольскій панок Радзїшевскїй б. урядник галицької Каси щадничої, який допустив ся дефравдації кількох тисячєв корон на шкоду найбіднійших людей. Каса не потерпіла шкоди.

— **Совершиша ся!** Той, від якого відвернула ся уся руска суспільність — що в слїнім завязатю відступницької душі плював на все, що носило рускє імє і т. д. і т. д. — о. Семіоноф — став коломиїским парохом. Як ми вчєра доносили — вибору довершено на засіданю коломиїської міської ради 14. с. м., 16-ма голосами на 20 голосуючих. Чим був, є і буде для нас новоіменованний коломиїскїй парох — про се шкода й говорити. Та чим і ким був, є і буде о. Семіоноф для Поляків — про се можемо дізнати ся з польських часописєв. І так Gazeta kolomyjska з дня 14. с. м. пише: „По смерти о. д-ра Теоф. Сембратовича адміністрував руску парохію св. Варвари у Відні до 15. сервня 1901, опісля на власнє (!) жаданє обняв адміністрацію коломиїської парохїї. Вєсь час свого душпастирства не лишєнь що не попав ніколи в конфлікт з своїми властями, але навпаки тішив ся їх признанєм, ласкою, а і звїть протєгованєм; також не попав ніколи в конфлікт ні з духовєнством римо-кат., ні з верховодами „народовсці польскєй“ (такіх нам дайцє як найвендєй! — прим. складача). До політики також не мішав ся зовсім, а в „борбах“ між рускими партиями не лишєнь не брав участі, але навіть по своїм силам старав ся впливати „лагодзонцо і успакаюшонцо“. Єго то сьмілому виступови завдячують коломиїскїй Русини (вершок нікчемности й безличности!) частинне „очищенє“ тутєшної П'їмєвасї з „живїолуф“ радикальних; все те було причиною, що нинішнього дня жертвували єму міські райдї коломиїську парохію (було за що!). Не сумніваємо ся — пише дальше G. k. — що новий кс. парох не піде в слїди о. митроп. Шєптяцкогє (будьтє певні, що ні!). Що не покаже ся невдячним для польської „народовсці“, який „шєважнє“ завдячує свій вибір (якє іхало — такє здібало!); що не схоче для „пшиподобаня сєн“ скрайним живлам посунути народного шовїнізму до зїрваня „симпатичних ніці“, які лучать єго з польскою народностию (ні! не зїрвє!); що не позволить на дальню „крадїж душ“, — вєстєтє — надто часту в тутєшній парохїї (!); — і що „мєнжнє“ опарати ся мє агітаціям антипольским як і православним (ну, ну...) так в житю прїватнім (?) як тим більше в католицькій церкві (!). — В тїй думцї — кінчить Gaz. kol. — витаємо „кс. пробоща і жичими му по старопольску: Щєнцє Боже“.

— **Шкільний інспектор дефравдантом.** Перед трибуналом присяглих судїв в Кракові розпочала ся вчєра розправа проти окружного шкільного інспектора в Хшанові, Яна Бероньского.

обжалуваного о спронєвїренє 15.700 К із шкільних фондів. До того підробив він підпис старости Чермака в квїті на 1200 К, що були призначєні на покритє коштів учительської конференції і забрав ту суму для себе. Обжалуванний признав ся до обох злочинєв. На свою оборону подав, що находив ся все в тяжких матерїальних услївах, мав недуги в родині і т. д. і хотїв всео звернути, коли староста повідомив про всео власти. Трибунал засудив Бероньского на 15 місяцїв тяжкої вязниці з постом що 14 денї і на заплату окружнїй шкільнїй радї в Хшанові здефравдованої квоти. Бероньскїй приняв засуд.

— **Убийство матери.** Із Снятина доносиць, що в сєлі Глинцях розпочав пізно в нощі 20 літнїй сєляннин, Іван Даниш, сварню з матерю о подїл майна по батьку. Сварня розгорячила так Даниша, який повернув як-раз з весїля, що він вхопив сокиру, ударив нею матір в голову, а опісля дорїзав єї ножєм. Звїрського убийника увязнено.

— **Страйк слухачів політехніки.** З Праги доносиць, що оновді відбули ся на тамошнїй політехнїцї збори студентів в присутности прорєктора. Помимо остороги із сторони прорєктора ухвалили студенти не ходити від повєдїлка (сє є від вчєра) на виклади задля недостатчї саль, бо пр. сая для викладів про будівництво може помістити лєдви 60 слухачів, а запісало ся їх 332.

— **Невесєлий гороскоп** ждє будучі покоління. Вїйскові комісії при бранцї мають нагоду ствердити, що з кождим роком число новобранцїв зовсім здібних до вїйскової служби постєпенно змєншає ся. Люди, так сказати-б, карловатїють, схнуть, слїпнуть, недочувають і т. д. а переважно дїє ся сє між т. зв. міскою інтелїгенцією. Проявляє ся сє видимо між однорічниками, яких число замість зростати мєншає. Сєго року прим. в 30. п. п. у Львові було з початку 81 однорічників, а нині остало несповна трийцять. Прочих увільнено від служби при „супєрарбітріях“ якє калїків. Гарні вигляди на будучє!

— **Самоубийство.** Оновді пополудни найдено коло вулицької каплицї у Львові тїло жінки в калужи крови з підрізаною бочкою в лївій руцї. Була сє около 50-літна жєнщина, брутєтка, з темними очами і була убрана в темно-гранатову спідницю та в великий попєлястий шаль. Коло трупа лєжав конїк із бригвою, фляшка з терпєнтиною і закровавлєна хусточка. Ідєнтичности особи доси не стверджєно.

— **Оригїнальний страйк** вибух в Великім Кєчкєметї на Угорщині. Імєнно тамошні жєбраки і калїки не хочуть замєшкати в захоронцї, вибудованій недовго заходом міста, бо волїють свобіднє жатє і доходи, які приносять їм жєбранина. Они рішені навіть зрєчи ся запомог, які виплачує їм доси міска каса.

— **Пригода з Антоном Чєховим.** Одна із російських часописєв розказує отєю подїю: Звїсний пїсьменник Антон Чєхов вступив в часї своєї поїздки до родини в Тазанрогу до сєла Царицина. Ту зайшов він в одну із донських пароходних контор, щоби купити карту їзди на пароходї від Калача до Ростова. Скромний на вид і говірливий Чєхов дістав білєт і пустив ся в розмову з урядниками того товариства та назвав своє імє. Загально звїснє імє звернуло увагу всіх. Про побут Чєхова в тїм місци донєсєно агєнтови, а тої пісвав сєйчас вістку в Калач, що таким а таким поїздом виїхав Чєхов і перєїде ся в Калачі на парохід. Агєнт того товариства в Калачі був собі прєстєнський Німєць тож ся звїстка засмутила єго дуже: Іхав в Калач сам писатєль Чєхов і треба би стрїнути і і провєсти єго з чєстю, а ту не знає він лично Чєхова. Агєнт давав прикази, наказывав комендантови, що з ними поїде сам Чєхов. Всї знали, що на пароходї їдє Чєхов, однак ніхто не міг єго пізнати. Ранком відбив парохід „Волга“ від пристанї і незабаром прибув до царицинського проливу, де подорожнї зачали перєїсідати ся на иний парохід. Поміж подорожними іхав другою клєсою якийсь сухітник із жінкою. Перєїсіданє і холод вправили недужого добродїя в дуже лихий настрїй і він зачав кричати, сварити на службу та команду, обїцяв написати про всео до часописєв і наговорив єще богато страшних річєв. Командант і єго помічник збєнтєжили ся дуже, звїняли ся, просили мнємого Чєхова, щоби він успокоїв ся і перевєзли власноручно крикливогє добродїя окремим човном. Підчас дальшої дороги показало ся, що Чєхов не є тим чоловіком, що кричав, сварив ся і обїцяв опєсати всео в часописєях! Він сидїв цілий час спокійно і не давав навіть знаку про себе. Опісля розказував командант, як писатєль Чєхов іхав на пароходї по Донї і запєняв всіх ширєсердєно, що він не подобав зовсім на того великого Чєхова. Він поводив ся так скромно, що ніхто і не пізнав би єго, наколи би він сам не сказав того.

— **Дрїбні вїсти.** В Любачєві повисив ся оновді в гаю коло вїйскової стрільниці рядовий І. бат. 89. п. п. Сидір Грєсько з яворівського повіту. Причиною самоубийства мала бути неохота до вїйскової служби. — В Мражнїцї під колєсом водного тартака найдено тїло Марїї Винарської. — Підчас польованя в добрах кн. Гогєнльогєго

